

Nr 104.

Af herr **Tengdahl m. fl.**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t* angående ersättning åt kommunala förtroendemän.

Genom de nya bestämmelserna angående den kommunala rösträtten ha ju — såsom ämnadt var — något större möjligheter än hittills yppats för de ekonomiskt svagare samhällslagren att deltaga i det offentliga lifvet. Emellertid har det redan visat sig på åtskilliga håll, att detta ändå kan vara omöjligt, helt enkelt därför att deltagandet i diverse sammanträden är förbundet med ekonomiska uppoffringar på grund af eftersatt arbetstid äfvensom direkta utgifter i och för uppdragets fullgörande. En del regelbundet återkommande sammanträden hållas året rundt midt under arbetstid, och om detta icke är förhållandet, så äro dock vissa tider på året sammanträden på för arbetare oläglig tid mycket vanliga. Naturligtvis inträffar också att sammanträde hålles efter arbetstidens slut, men så nära inpå, att en person för att komma till sammanträde måste sluta sitt arbete i förtid. (Särskildt anmärkningsvärdt är ju förhållandet med sådana sammanträden, där en ordförande ensam har laglig rätt att bestämma sammanträdestiden.) I alla sådana fall, som ofvan antydts, blir det ju förlust på grund af afdrag i arbetslön — ett afdrag, som kan blifva synnerligen kännbart, när fråga är om en lön, som i och för sig är knapp nog.

I många fall har redan inträffat, att personer nödgats afsäga sig tillämnade förtroenden eller — om de åtagit sig — ändå måst försumma just de sammanträden, som utlysts under arbetstid, äfven om där förekommit ärenden, som varit än så viktiga.

Nu har man sökt hjälpa sig fram på det sättet, att t. ex. medlemmar af taxeringsnämnder (hvilka nämnder ju måste undagöra sitt arbete på kort tid och därför måste arbeta dess intensivare) erhållit ersättning för mistad arbetsförtjänst af det parti, som (ensamt eller företrädesvis) fört fram deras kandidaturer. Så tillgår nu på många ställen. Men det har ock inträffat, att kommunalstämmor beslutat ersättning åt såväl dessa nämnder som åt innehafvare af andra kommunala förtroende-

uppdrag. Emellertid anses detta vara olagligt, men i brist på öfverklagning har det fått passera.

Visserligen synes icke existera något direkt förbud mot att lämna ersättning för kommunala uppdrag — vare sig fråga är om betalande af löneafdrag för eftersatt arbetstid eller godtgörelse för själfva besväret. Men det anses stämma med kommunalförordningarnas anda, att sådan ersättning ej får lämnas.

Det ligger ju något mycket vackert och tilltalande uti det frivilliga, olönade kommunalarbetet. Och det vare långt ifrån oss att påyrka, att kommunalmän skulle ha betaldt för allt hvad de göra. Men det kan ju heller inte förnekas, att det finns kommunala uppdrag, som äro t. o. m. mera kräfvande än ett riksdagsmannaupdrag. Riksdagen har ju också skrifvit till Kungl. Maj:t om utredning ang. ersättning åt kommunalnämndsordförande — detta sedan det visat sig, att det på en mängd håll varit omöjligt få sådana utan någon sorts ersättning utöfver godtgörelse för skrifhjälps och vissa utlägg m. m. Och så mycket kunde alla vara öfverens om, att det är orimligt, att fattigt folk skola icke blott arbeta gratis åt kommunerna, utan äfven lida ekonomisk förlust på sina uppdrag. Tydligtvis kan detta blifva fallet äfven med mera bemedlade, men för dem kan icke finnas alldeles samma fog för ersättning, utan måste man kunna tänka sig en begränsning uppåt.

Vi taga oss härmed friheten hemställa till Riksdagen att besluta

att i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa om utarbetande och framläggande för Riksdagen af tilllägg till kommunalförordningarna af innebörd, att de, som väljas till kommunala förtroendeuppdrag, berättigas — enligt närmare bestämmelser — till ersättning för mistad arbetsförtjänst och för direkta utgifter i och för sådana uppdrags fullgörande.

Stockholm den 24 januari 1912.

Knut A. Tengdahl.

Axel Sterne.

Carl O. Strid.

L. Borggren.

Anders Anderson,
Råstock.

N. A:son Berg.
